

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מ"ל או לפקס.

יבמות - ל"ח

1. אלו נידונים נוספים בעניני ירושת 'ספק' למדנו?
 - א. ספק ויבם שבאו לחלוק בנכסי הסבא. ספק אומר: אני בן המת וחצי שלי. יבם אומר: אתה בני. - כיון שהיבם ודאי, אין ספק מוציא מידי ודאי.
 - ב. ספק ושני בני יבם שבאו לחלוק בנכסי הסבא, ספק אומר: חצי שלי. בני יבם אומרים: אחינו אתה ושליש שלך.
 - בכגון שהיו ששה זהובים - שלשה שמודה ששייך להם יטלו, שתיים שמודים ששייך לו, יטלם הזהוב הנותר - ממון המוטל בספק וחולקין.
 - ג. סבא ויבם בנכסי ספק, סב אומר: בן המת הוא וקודם אני. יבם אומר: בני הוא וקודם אני. - ממון המוטל בספק חולקין. וכן סבא וספק בנכסי יבם.

2. אלו ג' דינים במשנתנו בעניני ירושות, לגבי 'שומרת יבם'?
 - א. אם נפלו לה נכסים - בית שמאי ובית הלל: יכולה למוכרם או לתתם כפי רצונה.
 - ב. אם מתה מי יורשה - לבית שמאי: חולקים יורשיה ויורשי היבם [בנכסי המלוג] לבית הלל: נכסי צאן ברזל בחזקתן, הכתובה - בחזקת יורשי היבם, כיון שהיבם עומד במקום בעלה, והיא מתה לפניו. נכסי מלוג - בחזקת יורשיה.
 - ג. אם ייבמה - הרי היא כאשתו לכל דבר, אבל שיעבוד כתובתה מנכסי המת.

3. מדוע לבית שמאי בדין א' הנכסים רק בחזקתה, ובדין ב' יורשיה חולקים עם יורשי היבם?
 - א. עולא: דין א' כשנפלה לייבום בעודה ארוסה. ואם כל ארוסה יכולה למכור, היא שנחשבת כספק ארוסה ודאי שיוכלה.
 - דין ב' כשנפלה בעודה נשואה. כעת היא ספק נשואה ליבם ולכן חולקים.
 - הראיה שזיקת ארוסה רק כספק ארוסה - שהרי בית הלל אוסרים לארוסה למכור [ובדיעבד מכרה ונתנה - קיים], ואילו לשומרת יבם מתירים.
 - הראיה שזיקת נשואה רק כספק נשואה - שהרי נשואה שמכרה נכסי מלוג, הבעל מוציא מהלקוחות. ובשומרת יבם, פוסקים בית שמאי - יחלוקו.
 - ב. רבה: שני הדינים כשנפלה נשואה. בדין א' לה ודאי יש חלק בנכסים, שהרי הגוף שייך לה. להם ספק [נשואה], ואין ספק מוציא מידי ודאי. בדין ב' היא מתה, ויורשיה ויורשי היבם כל אחד מהם בספק מי היוורש, לפיכך חולקין.

4. אדם שהיה לו חוב ולא היה לו נכסים לפרוע, ונפל הבית עליו ועל אביו, ואין ידוע מי מהם מת תחילה. מה הדין?

הצדדים: יורשי האב אומרים: הבן מת ראשון, ולא היה לו בנכסי אביו כלום. בעל חוב אומר: האב מת ראשון ומירושת בנו אני גובה.

ההלכה: לבית שמאי: יחלוקו. לבית הלל: נכסים נשארים בחזקת יורשי האב.

5. אביו רצה להוכיח משיטת בית שמאי ב'נפל הבית' שאף הספק [בעל חוב] יכול להוציא מידי ודאי [יורשי האב] מדוע נדחה?

משום שטעמם של ב"ש - שטר העומד לגבות כגבוי דמי. ועל הצד שהאב מת קודם, הבעל חוב כבר נחשב מוחזק בנכסים. ונחשב ספק וספק.

6. מנין שבית שמאי סברו ש'שטר העומד לגבות כגבוי דמי'?

ברייתא: ספק סוטה, שמת בעלה קודם ששתתה.

לבית שמאי, נוטלת כתובתה ולא שותה. לבית הלל, מתוך שאינה שותה [שאין כאן 'והביא האיש את אשתו'] בספק היא - ואינה נוטלת כתובתה.

ההוכחה: לבית שמאי, האשה נחשבת כבר מוחזקת בחוב כתובתה ויורשי הבעל בספק [אם זינתה] ואינו מוציא מידי ודאי.

7. מה הטעם שאב"י לא הוכיח שספק מוציא מידי ודאי, מספק סוטה?

יתכן שכתובת אשה שונה שהקילו בה משום 'חינא' שתתרצה להנשא.

ואף לא הוכיח אב"י מדיון 'כתובה שבמשנתנו' שלב"ש לכאורה יחלוקו - כיון שיש לבאר משנתנו, שלגבי כתובתה אף לבית שמאי בחזקת יורשי הבעל.